

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

28. An in præcepto gestandi Tonsuram Clericalem detur parvitas
materiæ? Et quid, si sacris Ordinibus initiatus Tonsuram non deferat, an
peccet & quid autem si sit tantum in minoribus Ordinibus? Ex

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

De paruitate Materiae. Resol. XXVIII. 47

culpa, quam de aliena tenentur: Si itaque, vt Cuiacius concedit, haeres tutoris non tenetur de culpa propria, multo minus conueniri potest de culpa aliena, tutoris videlicet.

7. His adde, quod Iurifconsultus subiciat heredem culpa dolo proxima succedaneum non esse, quibus verbis luculenter Vlp. significat sibi de culpa ipsius tutoris, ac magistratus, in quam heredes illorum succedant, sermonem esse.

8. Secundò, de qua culpa heredes Magistratum tenentur, de eadem, & heredes tutorum conueniri queunt; Si quidem ab herede tutorum ad heredem Magistratum, & vice versa quoad propositum bonum, ac validum argumentum duci probat. *l. 4. & l. 1. ff. de magistr. Conuenien.* Atqui haeres Magistratus de culpa solum lata conueniri potest. *l. 1. c. de magistratibus conuenien.* in qua Alexander Imperator in heredes magistratus, cuius non lata culpa pupillo non sit idonee cautum, ait non solere actionem dari, & in *l. 4. ff. cod.* dicitur heredem Magistratus in culpa dolo proxima, hoc est in latam culpam succedere.

9. Et in *l. 6. ff. cod. tit.* heredem Magistratus teneri, si tanta fuerit Magistratus culpa, vt omnem cautionem omitteret. Item non alias in heredem actionem dandam, quam si euidenter Magistratus cum minus idoneis fideiussores contrahant: Quocirca, & tutorem heredes non de alia, quam de lata culpa conueniri poterunt.

10. Et ego quidem huic sententiae adhaereo, & ad primum respondeo, actionem tutelae directam quidem dari in heredes, sed aliter atque in ipsos tutores, id quod expresse probat. *l. 4. ff. de magistr. conuenien.* vbi Iurifconsultus heredes Magistratus aliter teneri ait, quam ipsos Magistratus: Hos teneri etiam negligentia nominat illos vero non item: At heredibus Magistratus comparari heredes tutoris docet in eadem *l. Vipianus*; & nos idem ostendimus supra; Quare, & heredes tutorum aliter tenebantur, atque ipsi tutores: Hi quidem etiam de leui culpa; illi vero de dolo solum, & lata culpa.

11. Ad secundum respondeo, non sequitur teneri de dolo, & lata culpa, & teneri de leui, quia longe plus, est de leui culpa teneri, quam de dolo, & lata culpa; Sic depositarius de dolo, & lata culpa tenetur, non tamen tenetur de leui culpa. *l. 5. ff. commod. l. 1. ff. depositi.*

12. Ad postremum respondeo, quando in *d. l. 4. §. 1.* scribit Vlp. negligentiam propriam heredi tutoris non imputari, exinde non recte inferri, ergo negligentiam tutoris imputari heredi.

Et ideo nostram sententiam praeter Doctores citatos tenet etiam Vurumserus in *nucleo iuris controuers.* *lib. 1. tit. 26. contr. 5.*

13. Nota, quod in contractibus, aliisque negotiis interdum dolus (sub quo, & lata culpa continetur) interdum lenis, interdum vero leuissima culpa praestanda venit, nimirum quatenus vnus, vel alterius, vel vtriusque utilitas versatur. Dolus, & lata culpa praestantur in deposito, quoniam sola deponentis non depositarii in eo vertitur utilitas. Culpa leuis praestatur in empto, in locato, in dote, in pignore, & in societate, cum in iis vtriusque versetur utilitas diligentia siue leuissima culpa (quae duo sibi inuicem opponuntur) est praestanda in commodato, quippe solius commodantis hic utilitas versatur, veluti differentiam hanc ponit Caius I. C. in *l. si certo 5. §. nunc videndum est 2. ff. com-*

modar. & Vlp. I. C. in l. contract. 23. ff. de regn. iuris.

14. Hoc supposito, tutorem teneri de dolo lata, & leui culpa, & ideo Villalob. *to. 2. tr. 29. diff. c. 7. n. 10.* sic ait, [Ere officio de tutor, y curador no se haze de bal. de, que lleuan suprecio por ello, y es cierto que le pueden llevar, y assi como este quasi contracto viene a ser en favor de ambos, quando las cosas del menor peccerem por culpa del tutor & curador lata, o leue, estarà obligado a restituy; mas no si fuesse por culpa leuissima, conforme alo que se dixo arriba, donde queda esto declarado. Ita Villalob. cui adde Machadam ad *lin. 5. tom. 2. part. 7. tr. 8. document. 3. n. 4. Fagundes de contract. lib. 1. c. 13. n. 28. & 29. Rebellium part. 2. lib. 17. quest. unica num. 17. Vallosium in praxi partit. cap. 8. num. 18.*

15. Itaque tutor, seu curator post rationes officij redditas si fidelis deprehensus fuerit, debetur ei praemium, quod in quibusdam locis est vigesima pars reddituum bonorum omnium minoris, in aliis autem decima pars.

16. Si autem tutor, & curator, cum tenerentur negotiari omiserunt, possunt pupilli ab eis accipere 5. pro 100. Ita Hermannus Bulembaum in *medulla Theol. moral. lib. 2. tr. 5. & 7. pr. c. 4. dub. 1. n. 11.* & Emanuel Sa verb. *curator. n. 1.*

RESOL. XXVIII.

An in precepto gestandi Tonsuram Clericalem deus paruitas materia?

Et quid, si in Sacris ordinibus initiatus Tonsuram non deserat, an peccet, & quid autem si sit tantum in minoribus ordinibus? Ex p. 5. tr. 5. Ref. 60.

§. 1. **A**liqui, vt Panormitanus *c. 4. de vita & honestate Clericor.* indistinctè affirmant peccare mortaliter Clericos Tonsuram non gestantes, cui sententia videtur fauere Richardus in *4. dist. 24. art. 1. q. 1.* docens grauius peccare eum, qui scienter ordinatur sine corona, quia in *cap. si quis dist. 23.* praecipitur sub poena excommunicationis.

2. Sed Henriquez *lib. de Ordin. c. 11. §. 1.* tenet absolute negatiuam sententiam, & Caiet. in *sum. ver. peccata Clericorum*, tenet id non esse mortale, secluso contemptu, & contumacia, quia in iure Canonico haec obligatio, vt patet, non praecipitur sub verbis indicantibus grauem obligationem.

3. Verùm mihi placet media sententia, Dico igitur peccare mortaliter sacris Ordinibus initiatum, si Tonsuram non deserat, secus autem si sit in minoribus Ordinibus. Ita Sorus in *4. dist. 24. q. 2. art. 1. concl. 2.* Syluester *ver. Clericor. 2. §. 2.* Armillia *eodem ver. n. 11.* Angelus *eodem ver. 4. n. 1.* & alij.

4. His suppositis respondeo ad quaesitum praesentis resolutionis affirmatiuè, cum Iacobo Granado de *Sacram. in 3. part. contr. 9. tract. 4. disp. 3. n. 8.* vbi si ait. Vnus coronae tanquam rei magni momenti est antiquissimus, & in iis qui Ordinem sacrum receperunt, vsu receptissimum gestare Tonsuram, adeo vt vix sine graui scandalo omitti possit, quae sanè indicant rem hanc non esse leuis momenti, nec solum obligare sub veniali, non tamen iudicari debet lethale peccatum, si per vnum, aut paucos dies non gestaretur corona. Ita ille, & ego.

In indice primo huius Tom. 8. Lege Apendicem ad hunc Tract. 3. Vbi inuenies alias plures Diff. mistas, & dispersas per alios Tom. Tract. & Res. quae simul pertinent ad hunc Tract. 3. de paruitate Materiae.

TRACT.